

Gemeente Doetinchem
Raadhuisstraat 2
7001 EW Doetinchem

I.a.a. College van B & W Doetinchem
I.a.a. Gemeenteraad Doetinchem
I.a.a. Gemeenteraad Bronckhorst
I.a.a. College van B&W Bronckhorst

Doetinchem : 13 februari 2021
Betreft : vragen m.b.t. plannen windturbines landgoed Keppel

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben kennisgenomen van de plannen van landgoed Keppel met betrekking tot de plaatsing van windturbines. Zoals in een eerdere brief aan u aangegeven, baart de plaatsing van de extreem hoge windturbines ons grote zorgen. Niet omdat wij tegen duurzame energieplannen zijn maar wel vanwege de plek en grote hoogte van deze windturbines. Wij hebben nog vragen en opmerkingen bij deze plannen die wij graag door de gemeente beantwoord zien.

De vragen hebben wij gerangschikt in de volgende volgorde van onderwerpen:

- I. Stapeling overlast 380 kV en de gevolgen voor het stroomnetwerk in onze regio
- II. Alternatieven
- III. Inpassing grote windturbines van plan bestaande plannen en visiestukken
- IV. Overig

Per onderwerp of sub onderwerp vindt u een korte toelichting en vervolgens onze vragen.

Graag horen wij zo spoedig mogelijk wat reacties en antwoorden zijn.

Met vriendelijke groet,

Vertegenwoordiging bewoners Tegenwind Oude IJssel

Correspondentieadres:
tegenwindoudijssel@gmail.com

Namens:
-afvaardiging bewonersgroep De Huet
-afvaardiging bewonersgroep Langerak/Hummelo van o.a.

I. STAPELING OVERLAST 380 kV EN GEVOLGEN STROOMNETWERK IN REGIO

Met de aanleg van de 380 kV lijn is onder andere een landschapsplan opgesteld om de planologische inpassing van deze lijn in goede banen te leiden en de gevolgen beperkt te houden. Dit nieuwe plan om windturbines te plaatsen, stapelt boven op de gevolgen van de aanleg van de 380 kV lijn en houdt geen enkele rekening met de oplossingen zoals bedacht binnen het plan van de 380 kV lijn.

Vraag 1:

Hoe wil de gemeente omgaan met deze stapeling van overlast en gevolgen? Waarom wel voor de 380 kV lijn een MER en nog niet voor de windturbines die 3x zo hoog zijn, die de landschapswaarden verpesten en ook nog eens een ziekmakend geluid produceren?

De aanleg van de 380 kV lijnen is een onderdeel van energie transitie om NL klaar te maken voor duurzame stroom. In dit kader is de 380 kV aansluiting gemaakt met Duitsland. De gemeente Doetinchem en haar burgers hebben hieraan (gedwongen) meegewerkt. Hierdoor wordt jaarlijks zeer veel zonne- en windstroom vanuit Duitsland geïmporteerd en geleverd aan het NL-stroomnet. Als de gemeente Doetinchem deze hoeveelheid geïmporteerde stroom zou meerekenen, is Doetinchem de duurzaamste stad van in ieder geval de provincie Gelderland. Voor de 380 kV lijn hebben de burgers en het landschap van Doetinchem dus al veel moeten inleveren. De 380 kV lijn is op duurzaamheidsgebied een flinke bijdrage met grote invloed op de duurzaamheid van Nederland.

Vraag 2:

Beseft de gemeente welke bijdragen zij en haar burgers al hebben gedaan inzake de energietransitie en duurzame stroom voor Nederland en de provincie Gelderland? Hoe legt de gemeente aan haar burgers uit dat ze al veel hebben gedaan/ingeleverd voor de energietransitie en nu nogmaals worden belast met hoge windturbines waar veel weerstand tegen is.

Vraag 3:

Wat krijgt de gemeente (en haar burgers) nu terug van hetgeen voor 380 kV al is ingeleverd ten koste van ons landschap?

Er heerst inmiddels grootte krapte op het stroomnet in de Achterhoek. Plaatsing van de geplande windturbines leidt tot een situatie waarbij er naar verwachting geen ruimte meer overblijft voor burgers of bedrijven (zon op agrarisch/industriële dak) die zelf zonnepanelen willen plaatsen.

Vraag 4:

Wat is het beeld en visie van de gemeente ten aanzien van deze krapte op het stroomnet?

Vraag 5:

Op welke wijze borgt de gemeente dat haar burgers en bedrijven zelf kunnen blijven verduurzamen?

Vraag 6:

Op welke wijze voorkomt de gemeente dat haar burgers geconfronteerd worden met alle nadelen van extreem hoge windturbines en dat commerciële organisaties of land(goed)eigenaren het merendeel van de (financiële) voordelen incasseren?

Vraag 7:

Op welke wijze voorkomt de gemeente dat met de plaatsing van de windturbines er krapte op het stroomnet ontstaat, dat dit stroomnet vervolgens moet worden uitgebreid en dat deze extra kosten worden verhaald op de burger?

II. ALTERNATIEVEN

De gemeente Winterswijk, één van de gemeentes waarmee u samen de RES opstelt, heeft besloten om uitsluitend kleinere windmolens toe te staan. Dit om te voorkomen dat het waardevolle landschap van de Achterhoek in haar gemeentegrenzen wordt aangetast. Dit besluit heeft meerdere voordelen. Hiermee wordt voorkomen dat het stroomnet te veel wordt belast in de vorm van hoge piekbelastingen zoals bij grote windturbines wel het geval is. Doordat de plaatsing van de kleinere windmolens niet geconcentreerd wordt en bij grotere afnemers wordt geplaatst, is er geen sprake van piekbelastingen van het stroomnetwerk. Daarnaast zijn de kleinere windmolens (bijv. van EAZ) duurzaam en geheel circulair van aard. Grote windturbines hebben wieken van een composietmateriaal. Composiet is een niet-circulair materiaal dat als afval tot grote verwerkingsproblemen en hoge kosten leidt!

Vraag 8:

Hoe kijkt de gemeente Doetinchem aan tegen het, naar onze mening, prima uitgangspunt van de gemeente Winterswijk om alleen windmolens toe te staan met een maximale hoogte van 25 meter, geproduceerd met circulaire grondstoffen en waarvan de opbrengsten uitsluitend lokaal ten goede komen?

Vraag 9:

Hoe kijkt de gemeente Doetinchem aan tegen het gebruik van de niet duurzame wieken van de geplande windturbines?

Vraag 10:

Op welke wijze gaat de gemeente Doetinchem de ecologisch en duurzaam verantwoorde verwerking van de wieken borgen (aan het einde van de levensduur van de windturbines)?

De bewoners willen participeren bij het vinden van duurzame energieoplossingen indien de gemeente eenzelfde uitgangspunt gaat formuleren als gemeente Winterswijk voor windturbines/molens en een goed participatieproces wordt gegarandeerd.

Met een goede begeleiding en gezamenlijke winstdeling (coöperatieve aanpak) zal per dorp of buurtschap realisatie van een of meerdere 'kleine' lokale windmolen(s) o.i.d. mogelijk moeten zijn en zal het draagvlak en de succesratio naar verwachting veel hoger zijn.

Vraag 11:

Is de gemeente bereid om in samenwerking de mogelijkheden te onderzoeken voor plaatsingen binnen de gehele gemeente (en wellicht binnen de gehele Achterhoek) van deze kleinere duurzame windmolens (bijvoorbeeld de windmolens van EAZ, waarvan alle gebruikte materialen herbruikbaar zijn)? En dit te doen in een vorm als bijvoorbeeld een lokale energiecoöperatie, zodat lusten en lasten eerlijk worden verdeeld

Vraag 12:

De bewoners willen wellicht participeren en meedenken over oplossingen voor waterberging in combinatie met het versterken van de waarden (zoals geformuleerd in de structuurvisie Doetinchem 2035) rondom het plangebied. Is de gemeente bereid om de mogelijkheden hieromtrent te onderzoeken?

Vraag 13:

Zo ja kan de gemeente samen met Waterschap Rijn en IJssel gaan bezien op welke wijze de Oude IJssel zelf gebruikt kan worden voor duurzame opwekking van stroom (waterkrachtcentrale), mogelijk in combinatie met de waterberging in het kader van de klimaatdroogte?

Vraag 14:

Zo nee (op vraag 12) waarom niet?

III. INPASSING GROTE WINDTURBINES VAN PLANGEBIED IN BESTAANDE PLANNEN EN VISIESTUKKEN

In de omgevingsvisie 2040 voor De Kruisberg, Kruisbergse bossen en Langerak staat onder andere dat in dit gebied:

- a. De geluidsoverlast wordt aangepakt;
- b. Het groen wordt behouden en de natuurwaarden worden versterkt;
- c. Zonnepanelen in open buitengebied niet zijn toegestaan.

Bij de voorbereiding van deze omgevingsvisie hebben diverse burgers geparticipeerd.

Vraag 15:

De windturbines die het landgoed Keppel wil plaatsen zijn extreem hoog en maken zeer veel lawaai en overlast. Kan de gemeente aangeven op welke wijze de windturbines passen binnen deze omgevingsvisie?

Vraag 16:

Hoe wordt het groene landschap behouden en de natuurwaarden versterkt met de plaatsing van dit soort grote industriële niet te camoufleren windturbines?

Vraag 17:

Waarom worden volgens deze omgevingsvisie zonnepanelen in open buitengebied niet toegestaan maar extreem hoge windturbines die onder andere veel lawaai maken wel?

Vraag 18:

Waarom lijkt de gemeente in strijd met deze omgevingsvisie (en de participatie van haar burgers) te willen handelen?

In de structuurvisie Doetinchem 2035 heeft de gemeente het plangebied van de windturbines aangemerkt als (pag. 26) als *archeologisch waardevol gebied (AWG cat 1 en 2), natuur (EHS), als gebied en elementen van hoog cultuurhistorische waarden, waarderingscirkel landschap en rivierweidenlandschap.*

De gemeente geeft aan (pag. 100) dat *in de Achterhoek rust en ruimte een belangrijke kwaliteit zijn.*

Ook geeft de gemeente aan (pag. 111) dat het *buitengebied van de gemeente Doetinchem in toeristisch-recreatief opzicht een aantrekkelijk gebied is en noemt daarbij specifiek het weidse gebied van de Oude IJssel.*

Op pagina 112 staat dat voor een verbetering van de vrije tijdssector de *volgende verkoopargumenten van de Achterhoek van belang zijn: natuur, groen, rust en ruimte.*

Op pagina 128 staat dat *de gemeente een tegenstander is van windmolens vanwege de landschappelijke aantasting.*

Op pagina 136 staat dat het plangebied van de windturbines een *attractiegebied is met bijzondere kwaliteiten en dat het natuur (EHS) betreft.*

Op pagina 137 staan diverse sectorale wensbeelden. Voor Landschap heeft de gemeente dit als volgt verwoord: *In het ideale landschap bestaat er een harmonieuze verhouding tussen de verschillende functies in het buitengebied en wordt de ruimtelijke esthetiek nergens indringend verstoord.*

Op pagina 141 staat dat het plangebied is aangemerkt als *zoekruimte voor waterberging (streekplan Gelderland).*

Op pagina 172 staat: *Het gebied tussen de rivier en de Barlhammerweg is onbebouwd en heeft een enorme charme door haar ongereptheid. Voor de kenner is de rivier nabij, maar velen zullen helemaal niet in de gaten hebben dat hij er is. De dijk onttrekt het water aan het gezicht. Die geheimzinnigheid gaat op voor het hele gebied. De geschiedenis van Barlham is een goed verborgen geheim.*

Het gebied rondom de motte heeft de bestemming “Agrarisch met waarden” in het bestemmingsplan buitengebied. *Op de landschapsstructuurkaart wordt het gebied als zeer waardevol bestempeld. Een deel van het gebied valt onder de Ecologische Hoofdstructuur.*

Vraag 19:

Kan de gemeente aangeven hoe zij aan de hand van deze structuurvisie -met daarin de hierboven genoemde uitgangspunten en argumenten- (hierboven cursief weergegeven) de plannen voor extreem hoge windturbines kan verenigen?

Het zoekgebied van de windturbines ligt midden in het Gelders Natuur Netwerk (<https://www.gelderland.nl/natuurbeheerplan>). In het rapport “Beleidslijn Windenergie”, staat in paragraaf 4.7 opgenomen dat er in principe geen nieuwe WIND-initiatieven worden opgestart in het GNN. Het rapport benoemt dat van deze beleidslijn afgeweken kan worden indien blijkt dat er geen alternatieven beschikbaar zijn (het nee, tenzij principe). Belangrijke voorwaarde is dat er overtuigend en goed gemotiveerd bewijs geleverd dient te worden. Naar onze mening, en wat ook uit blijkt uit deze brief, zijn alternatieven door de gemeente onvoldoende of geheel niet onderzocht, laat staan uitgewerkt.

Vraag 20:

Wij verwachten van een degelijke onderbouwing waarom alternatieven/andere zoekgebieden niet (voldoende) zijn onderzocht. Kunt u deze onderbouwing alsnog geven?

Vraag 21:

Het rapport spreekt over te hanteren “specifieke spelregels”. Kunt u aangeven welke spelregels dit zijn en hoe deze vervolgens zijn toegepast op de zoekgebieden?

In paragraaf 4.6 van hetzelfde rapport “Beleidslijn Windenergie” van de provincie Gelderland wordt vermeld dat voor de plaatsing van windturbines een uitzondering gemaakt kan worden voor delen van het GNN waar de effecten op de kernkwaliteiten op voorhand als beperkt worden ingeschat.

Vraag 22:

Indien u vindt dat bij plaatsing van de windturbines de effecten op de kernkwaliteiten voor het plangebied beperkt zijn, wat zijn dan uw argumenten om tot een dergelijke conclusie te komen?

Vraag 23:

Indien u geen of onvoldoende argumenten heeft wat zijn dan uw redenen om af te wijken van de betreffende beleidslijn windenergie?

Vraag 24:

Welke maatregelen gaat u treffen om aantasting van de kernkwaliteiten te voorkomen?

Vraag 25:

Als u geen maatregelen gaat treffen om aantasting van de kernkwaliteiten te voorkomen kunt u dan aangeven waarom u de kernkwaliteiten niet wil beschermen?

Binnen het GNN zijn gebieden rondom de Oude IJssel aangewezen als “natte verbindingzones” met als doelsoorten de Rietzanger, de Das en de Kamsalamander.

Vraag 26:

Is er al een natuurversterkingsplan voor deze soorten opgesteld? Zo ja, in hoeverre wordt de natuur in deze gebieden versterkt en vergroot?

Vraag 27:

Indien u een natuurversterkingsplan heeft opgesteld kunt u dan aangeven in welke mate de eerdergenoemde doelsoorten worden versterkt en beschermd bij plaatsing van de windturbines.

Vraag 28:

Indien u geen natuurversterkingsplan heeft opgesteld. Kunt u dan aangeven waarom niet en op welke andere wijze u de doelsoorten gaat versterken en beschermen bij plaatsing van de windturbines?

IV. OVERIGE VRAGEN

Het Europese Hof van Justitie heeft recent een uitspraak gedaan over een bouwplan van vijf windturbines in het Belgische Aalter en Nevele. Het hof heeft besloten dat voorafgaande aan een vergunning van de bouw een Milieu Effectonderzoek nodig is om de impact op mens en fauna in kaart te brengen. De nationale regels van NL inzake windturbines vallen onder het begrip “plannen, programma’s van artikel 2,a” van EU richtlijn 2001/42/EG van het Europees parlement en de raad van 27 juni betreffende de beoordeling voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s, en aanzienlijke gevolgen heeft voor het milieu.

Recentelijk heeft de Raad van State van Nederland een rechtszaak over een windturbinepark bij Eefde aangehouden omdat er mogelijk aanvullende eisen gesteld worden voor de bouw van windturbines. Bron: <https://surmont-law.be/2020/03/09/normen-vlarem-ii-voor-windturbines-onwettig/>

Vraag 29:

De regels van de EU hebben betrekking op bescherming van de EU-burgers ten aanzien van de vele nadelen en gevaren voor de burgers. Het eventueel toestaan van de geplande windturbines betekent dat de gemeente Doetinchem besluit haar burgers niet te beschermen, zoals de EU voorschrijft. Wat ziet u als uw rol in het beschermen van uw bevolking tegen het gezondheidsrisico en voldoet u daarmee aan het voorzorgsprincipe?

Vraag 30:

Net als koolmonoxide, radioactiviteit en asbest is ook infra-geluid, hoewel niet hoorbaar, inmiddels aantoonbaar schadelijk voor de gezondheid. Dat is in een toenemend aantal artikelen en onderzoeken bewezen. Kunt u aantonen dat er geen negatieve gevolgen van infrageluid op de gezondheid van omwonenden zullen zijn bij het plaatsen van windturbines in Doetinchem?

Vraag 31:

Indien de gemeente besluit de plannen doorgang te laten vinden en daarmee besluit haar burgers niet voldoende te beschermen, hoe gaat de gemeente dan om met het risico dat zij aansprakelijk wordt gesteld voor de gevolgen van de windturbines door haar burgers?

Twee rijksmonumenten liggen in het beoogde plangebied voor de windturbines: de boerderij Barlham met motte achtige heuvel waarop de oude havezathe uit 1178 stond en het terrein waarin resten kasteel Barlham (late middeleeuwen) te vinden zijn. Plaatsing van windturbines direct naast een oude bewoonde boerderij dat tevens rijksmonument is lijkt onmogelijk in verband met de risico’s (minimale afstanden dienen in acht te worden genomen) en onwenselijk.

Vraag 32:

Op welke wijze wordt voorkomen dat de plaatsing van dit soort extreem hoge windturbines met idem zware funderingen ongewenste consequenties heeft voor deze monumenten?

Het landgoed Keppel valt met al haar verschillende landgoed delen onder de natuurschoonwet van 1928. Hiermee heeft het landgoed allerlei fiscale en andere voordelen (0 BTW tarief, overdracht zonder erfbelasting). Maar dit brengt ook verplichtingen met zich mee. Het plaatsen van windturbines is een commerciële activiteit die niet past bij deze wet en leidt tot beëindiging van deze vele voordelen.

Vraag 33:

Schijnbaar is het voortbestaan van landgoed Keppel in problemen door een gebrek aan financiële middelen. Speelt de voorgespiegelde financiële situatie van het landgoed een rol in uw afwegingen om windturbines mogelijk toe te staan?

Vraag 34:

Is de gemeente op de hoogte dat in Gelderland een professionele beheerder (Geldersch Landschap & Kasteelen) is gevestigd die al bijna 100 jaren succesvol landgoederen (meer dan 12.000 hectare en ruim 35 kastelen en landhuizen) beheert op een duurzame en verantwoorde wijze. Zij beheren en beschermen bijvoorbeeld de Kruisbergse bossen (onder de naam Hagen en Breukinkheide) die aansluiten op het landgoed Keppel.

Ons voorstel is derhalve dat de gemeente Doetinchem/Bronkhorst actie onderneemt om het beheer over te laten dragen aan GLK om daarmee de huidige staat van het landgoed/-schap veilig te stellen.

Vraag 35:

Indien nee (op vraag 33) kan de gemeente aangeven in welke mate de eventuele opbrengst van de windturbines de regio en/of het Landgoed Keppel ten goede komt? Hoe krijgen we de garantie dat de inkomsten daadwerkelijk door landgoed Keppel ten bate van het landschap zal worden gebruikt en niet om het kasteel te onderhouden?

Vraag 36:

Als het landgoed Keppel een maatschappelijke rol wil spelen en Greentrust en de gemeente maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel hebben staan, waarom worden eisen en regels dan op het scherpst van de snede gehanteerd en niet ruimhartiger met aandacht voor gezondheid en landschap?

De gemeente vraagt om participatie van haar burgers bij de plannen van Greentrust/landgoed Keppel.

Vraag 37:
Wat verstaat de gemeente in dit geval onder participatie?

Vraag 38:
Hoe ziet de gemeente haar eigen rol bij deze participatie?

Vraag 39:
Gaat de gemeente zelf ook participeren?

Vraag 40:
Zo nee, waarom niet?

Vraag 41:
Zo ja, hoe ziet die participatie er dan uit?

Tot nu toe heeft Greentrust/Landgoed Keppel nog steeds geen participatieplan gereed of beschikbaar gesteld of openbaar gemaakt. Desondanks worden er door Greentrust/landgoed Keppel al zogenaamde keukentafelgesprekken gevoerd met omwonenden inzake participatie al voordat er een algemene, voor iedereen openbare informatieronde is georganiseerd.

Vraag 42:
Kan de gemeente aangeven welke eisen zij stelt aan het participatieplan en het participatieproces?

Vraag 43:
Wanneer is de gemeente van mening dat dit participatieproces goed is verlopen en wanneer niet?

Vraag 44:
Welke acties onderneemt de gemeente indien het participatieproces niet goed is verlopen?

Vraag 45:
Kan de gemeente aangeven op welke wijze geborgd wordt dat het participatieproces volledig, eerlijk en op een correcte manier blijft/gaat verlopen?

Vraag 46:
Bij de huidige werkwijze van Greentrust/landgoed Keppel lijkt een onjuiste volgorde te worden gehanteerd waarbij de bewoners in het nadeel worden gesteld. Wat vindt de gemeente van deze werkwijze en op welke wijze borgt zij een goed verloop van het participatieproces en beschermt zij haar burgers?

Vraag 47:

Kijkend naar werkwijze en volgorde van Greentrust/landgoed Keppel, zijn wij van mening dat deelname aan keukentafelgesprekken en/of een klankbordgroep, niet inhoudt dat we participeren of instemmen met de voorgenomen plannen. Deelt de gemeente deze visie?

Vraag 48:

Bij de huidige werkwijze van Greentrust/landgoed Keppel is niet geborgd dat alle betrokkenen en bewoners dezelfde en alle benodigde informatie krijgen. Kan de gemeente aangeven hoe zij haar burgers beschermd tegen willekeur, uitspeelgedrag en andere en vergelijkbare onwenselijke beïnvloeding door Greentrust/landgoed Keppel?

Vraag 49:

Op welke wijze voorkomt de gemeente dat de opbrengsten van de windturbines ten goede komen aan commerciële investeerders?

Vraag 50:

Indien de gemeente dit niet wil voorkomen, hoe kijkt de gemeente dan tegen dit soort opbrengsten aan, die voortvloeien uit notabene aanzienlijke overheidssubsidies?

Het Landgoed Keppel bereidt ook een windparkinitiatief voor dat op het grondgebied van de gemeente Bronckhorst ligt en dat aansluit op het gebied van het eventuele windpark in Doetinchem.

Vraag 51:

Heeft de gemeente Doetinchem met de gemeente Bronckhorst contact over dit initiatief? Zo ja, op welke wijze stemt de gemeente Doetinchem de eisen die zij stelt aan het initiatief van Landgoed Keppel af met de eisen die de gemeente Bronckhorst stelt aan het initiatief dat daar ingediend wordt?

Zo nee; waarom vindt er geen afstemming plaats?

Vraag 52:

De gemeente Bronckhorst heeft bij de eisen die gesteld worden aan initiatieven de voorwaarde gesteld dat binnen een zone van 2 km van een beschermd dorps- of stadsgezicht geen ruimte is voor windturbines met een ashoogte van 80 m. Het gebied dat aangegeven is in het initiatief van het Landgoed Keppel en dat in de gemeente Doetinchem ligt valt hier nagenoeg helemaal binnen.

Respecteert de gemeente Doetinchem deze voorwaarde die de gemeente Bronckhorst aan initiatieven ook?

Zo nee, waarom niet?